

Plan för klimatanpassning förskola och skola

Innehåll

Inledning	3
Klimatanpassningsåtgärder Gemensamt.....	4
Klimatanpassningsåtgärder förskolan	6
Klimatanpassningsåtgärder grundskola, fritids och förskoleklass.....	9
Klimatanpassningsåtgärder gymnasieskolan.....	10

Inledning

Klimatförändringar är inte någonting som kommer att ske. Vi befinner oss redan nu mitt inne i en tid då klimatet förändras. Utifrån detta måste såväl förebyggande som akuta åtgärder vidtas för att vi ska kunna fortsätta att leverera en förskola och en skola av hög kvalitet.

De åtgärder som listas berör till stor del andra förvaltningar. Det är således av största vikt att vi som beställare ställer rätt krav på den service och de lokaler som våra barn, ungdomar och vår personal vistas i.

Klimatanpassningsåtgärder Gemensamt

Händelse	Konsekvens	Åtgärd/ Förslag till anpassning	Att tänka på	Tidsperspektiv
Nollgenomgångar ¹				
	Halkigt. Snö som smälter och fryser till is eller vatten som fryser till is. Ökad olycksrisk för både personal och barn/elever. Ökad risk för sjukskrivningar hos personal, och frånvaro för elever.	Sandning och skottning innan skoldagen börjar. Översyn av särskilt utsatta ställen.	Beredskap ska finnas hos fastigheter. Innebär fler arbetstimmar för fastighetsvaktmästeri	Inträffar redan nu. Kommer sannolikt att bli ännu vanligare
	Inställda bussar, elever tar sig inte till skolan	Dialog med bussbolagen kring alternativ	Påverkar elevens möjlighet att närvara på lektionstid.	Inträffar redan nu. Kommer sannolikt att bli ännu vanligare
Ihållande nederbördperioder, intensiva regn och snöfall				
	Störningar i tillgänglighet till lokaler vid snöfall. Nödutgångar igensnöade. Krav att fastigheter informerar verksamheten innan snöröjning och borttagning av is.		Fastighetsägarens ansvar	
	Stor snötyngd och regnmänder kan orsaka skador/ ras	Översyn av fastigheter. Riskbedömning.	Fastighetsägarens ansvar	
	Inställda bussar, elever tar sig inte	Dialog med bussbolagen kring	Påverkar elevens möjlighet att närvara	Inträffar redan nu.

¹ En nollgenomgång är då temperaturen går från att vara minusgrader till plusgrader eller tvärtom. En nollgenomgång innebär oftast en period med halka

	till skolan	alternativ. Beredskap hos pedagoger att ge uppgifter/ instruktioner	på lektionstid.	Kommer sannolikt att bli ännu vanligare
	Utkörning av mat till olika förskolor och skolor, kan bli försenad	Måltidsservice måste säkerställa att maten levereras i tid.		

Händelse	Konsekvens	Åtgärd/ Förslag till anpassning	Att tänka på	Tidsperspektiv
Varmare klimat -hälsa				
	Pollensäsongen förlängs troligen. Fler sorter av pollen	Viktigt med god handhygien och att personalen har beredskap/ kunskap.	Regelbunden städning, även av textilier, bidrar positivt.	Säsongen förlängs succesivt och nya arter sprids allt längre norrut
	Vanligare med röta och mögel	Viktigt med vetskap och beredskap. Ventilationen ska vara god och anpassad efter antalet individer som vistas i lokalerna.	Fastighetsägarens ansvar. Regelbunden städning, även av textilier, bidrar positivt. Översyn pågår	

Klimatanpassningsåtgärder förskolan

Händelse	Konsekvens	Åtgärd/ Förslag till anpassning	Att tänka på	Tidsperspektiv
Långa värmeböljor				
	Varmt inne i lokaler, framförallt avdelningar som är öppna under mitten av sommaren	Mobil kyla i form av luftkonditionering, nödvändig på vissa förskolor	Kolliderar med målet som sänkt energiförbrukning i kommunens lokaler Vem ska tillhandahålla materialen	Inträffar redan nu. Kommer sannolikt att bli ännu vanligare
	Varmt ute, svårt att hitta skugga	Nödvändigt att se över utemiljön. Bygga plank eller plantera träd. Gör en översyn av hur situationen ser ut idag. Policy kring att ta med barnen till badstranden Nödvändigt att fundera kring vilka avdelningar som skall vara sommaröppna.. En förskola per område bör vara anpassad för att ha sommaröppet	Bör finnas med redan i planeringsstadiet av nya förskolor.	Inträffar redan nu. Kommer sannolikt att bli ännu vanligare
	Se ovan	Bygga skydd/ skärmtak till barnvagnar, så att dessa skuggas	Bör finnas med redan i planeringsstadiet av nya förskolor	Omgående
	Se ovan	Rutiner ska finnas för att kontrollera så att barnen får i sig vätska. Rutiner för att skydda barnen från solen. Vem ska tillhandahålla solskyddsmedel!	Personalens ansvar	

Nollgenomgångar				
	Halkigt. Snö som smälter och fryser till is eller vatten som fryser till is.	Översyn av utemiljön utifrån isbildning och risker. Fastigheter bör göra en plan och inleda med de värst drabbade utemiljöerna. Bör personalen ha tillgång till extra sand?	En isig-halkig utemiljö kan påverka barnens möjligheter att vistas ute	
	Se ovan.	Risk att barn kommer sent eller att föräldrar blir sena med att hämta barnen p.g.a. halka på vägarna.	Kan påverka stängningstiderna	

Händelse	Konsekvens	Åtgärd/ Förslag till anpassning	Att tänka på	Tidsperspektiv
Varmare blötare vintrar				
	Mörkare, ingen snö som reflekterar ljuset	Säkerställa att barnen vistas ute då det är ljusst		
	Se ovan	Komplettera med strålkastarbelysning till förskolornas utemiljö	Kolliderar med målet som sänkt energiförbrukning i kommunens lokaler	På sikt. Behovet kommer sannolikt att öka.
	Blöta kläder som hänger i lokalerna	Ökat behov av avfuktare för en bättre inomhusmiljö.	Fastigheters ansvar. Ses över i samband med ombyggnad.	Finns med i planeringen av nya förskolor

Händelse	Konsekvens	Åtgärd/ Förslag till anpassning	Att tänka på	Tidsperspektiv
Mer nederbörd, längre ihållande nederbördperioder, Intensiva regn och snöfall				
	Störningar i kommunikationer och transporter för personal	Marginal så att personal finns t.ex. till öppning		
	Störningar i kommunikationer och transporter för föräldrar Sen hämtning (och lämning)	Beredskap för längre arbetsdagar under perioder med besvärligt väder.		
	Blötare utemiljö p.g.a. långa regnperioder	Marken bör vara dränerad så att stora vattensamlingar undviks	Vid planering av nya förskolor.	
	Översvämning, avloppsvatten som trycks upp, vattenskador	Fastighetsägarens / samhällets ansvar Underdimensionerat nät	Har verksamheten haft problem tidigare som ännu inte åtgärdats måste en plan finnas om nya incidenter inträffar	
	Stor snölast kan orsaka skador/ ras	Kontroll så att skärmtak, t.ex. för barnvagnar uppfyller nya byggnormer		

Klimatanpassningsåtgärder grundskola, fritids och förskoleklass

Händelse	Konsekvens	Åtgärd/ Förslag till anpassning	Att tänka på	Tidsperspektiv
Långa värmeböljor				
	Varmt inne i lokaler,	Anpassning av undervisningen. Planera för alternativ. Se till att eleverna försöker dricka.		Inträffar redan nu i begränsad omfattning
	Varmt inne i lokaler,	Mobil kyla / ökad ventilation	Fastighetsägens beredskap för anpassning av ventilation	Inträffar redan nu i begränsad omfattning
Nollgenomgångar				
	Se ovan	Risk att barn och personal kommer sent eller uteblir p.g.a. inställda eller sena bussturer. Skolan bör ha en fastlagd rutin för tillfällen där bussturer ställs in.	Kommunikation mellan bussbolag och skola.	

Händelse	Konsekvens	Åtgärd/ Förslag till anpassning	Att tänka på	Tidsperspektiv
Varmare vintrar				
	Mindre snö, kortare vintersäsong	Idrottsundervisningen förändras. Mindre skidor och skridskor. På sikt: ingen skid- eller skridskoundervisning		Förändringar i säsongerna sker succesivt och har pågått flera decennier.
	Mörkare ute , mindre snö som reflekterar ljuset	Säkerställa att barnen vistas ute då det är ljus		
	Se ovan	Komplettera belysning till skolans utemiljö	Ökad energiförbrukning	På sikt
	Blöta kläder som hänger i skolan, särskilt i åk f-3 och 4-6.	Se över behov av avfuktare för en bättre inomhusmiljö	Fastigheters ansvar	

Klimatanpassningsåtgärder gymnasieskolan

Händelse	Konsekvens	Åtgärd/ Förslag till anpassning	Att tänka på	Tidsperspektiv
Långa värmeböljor				
	Varmt inne i lokaler	Mörkläggningsgardiner, för att hålla värmen ute.		Upphandlas 2015
	Se ovan	Fastighetsägarens beredskap för anpassning av ventilation		
Nollgenomgångar				
	Se ovan	Idrottsundervisning utomhus omöjliggörs med kort varsel.	Anpassa beläggningen i idrottslokalerna så att undervisningen kan bedrivas inomhus	Inför vare läsår
Mer nederbörd, längre ihållande nederbördperioder, Intensiva regn och snöfall				
	Taket på framförallt hus Oden läcker	Ombyggnation tak hus Oden, fastighetsägarens ansvar		Omgående
	Översvämning, avloppsvatten som trycks upp, vattenskador	Fastighetsägarens ansvar		